

Sessió inaugural del curs 2007-2008

El 15 de novembre passat, tingué lloc la sessió inaugural del curs 2007-2008. La conferència va anar a càrrec de l'entomòleg Edward O. Wilson, recentment guardonat amb el Premi Internacional Catalunya 2007. Impartí la conferència *Consilience: The Unity of Knowledge*, davant d'un públic molt interessat que omplia la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans. Van presidir l'acte, el secretari general de l'IEC,

Joandomènec Ros i el president de la ICHN, Josep Peñuelas. En acabar la conferència el president de l'Associació Ibèrica de Mirmecologia, Xavier Roig, lliurà al professor Wilson el diploma de Soci d'Honor de l'AIM. ■

Projectes

Invertebrats que requereixen mesures de conservació a Catalunya

Després d'un any de treball, ja es disposa de l'informe *Invertebrats que requereixen mesures de conservació a Catalunya*. L'objectiu d'aquest treball era elaborar una llista d'espècies d'invertebrats que requereixin l'adopció de mesures de conservació i que caldria incloure en un futur decret de protecció dels invertebrats de Catalunya.

L'informe consta de tres parts: la llista d'espècies que es podrien incloure en un futur decret de protecció dels invertebrats de Catalunya; la llista d'invertebrats que ja gaudeixen de mesures de protecció legal a Catalunya; les fitxes de les espècies que es proposa incloure en l'esmentat decret. En total es proposa protegir a 106 espècies dels grups següents: mol·luscs (17 espècies), miriàpodes (12), odonats (15), ortòpters (19), heteròpters (9), coleòpters (29) i lepidòpters (5).

S'ha de recordar que només s'han tractat aquells grups en que s'han ofert

especialistes que podien fer una valoració conjunta d'un determinat grup i que, per tant, podien fer una proposta coherent i no només basada en el coneixement d'algunes espècies o de determinades parts del territori. En total hi han participat 24 experts.

El treball també adjunta una llista de les espècies d'invertebrats dels grups considerats que ja es troben protegides per la normativa internacional, europea, estatal o catalana, ja sigui en la totalitat del territori o en algun indret determinat. El nombre total d'espècies ja protegides d'aquests grups d'invertebrats és de 112, de les quals es proposa que 27 també formin part de la llista d'espècies que es podrien incloure en un futur decret de protecció dels invertebrats de Catalunya.

La versió completa d'aquest informe amb les fitxes de les 106 espècies considerades es podrà consultar pròximament al web de la Institució. ■

Pachyta quadrimaculata

VI Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Col·lecció Documents de Treball. Sèrie Territori, 2. Diputació de Barcelona. Xarxa de Municipis, juliol de 2007. 267 p. ISBN: 978-84-9803-221-5

Sessions científiques

Com es troben les nostres formigues?

El 12 de desembre passat, a la Universitat de Vic, tingué lloc la sessió científica *Com es troben les nostres formigues?*, a càrrec del biòleg Roger Vila.

Les formigues són uns insectes fascinants. A part de l'enorme diversitat de formes i adaptacions morfològiques que presenten les més de 12.000 espècies conegudes, contínuament es descobreixen comportaments realment impressionants que ajuden a entendre el complex funcionament d'aquestes societats. No és d'estranyar, doncs, que algú que s'hagi dedicat tota la seva vida a estudiar-les, hagi acabat introduint termes com «sociobiologia» i «biodiversitat» en el lèxic de la comunitat científica. Aquesta persona és Edward Osborne Wilson, que recentment ha estat el guardonat amb el Premi Internacional Catalunya.

Per endinsar-se al món de les formigues, és necessari fer un petit canvi de dimensió, i fixar-se en les coses menudes, petits detalls que ens passen desaparcebut, que sovint,

ni tan sols fixant-nos-hi molt, podem arribar a veure amb els nostres ulls. També ens cal entendre que la majoria de les activitats que s'hi duen a terme, van en benefici d'una societat, si cal, passant per sobre dels interessos d'un sol individu. És convenient, per tant, l'estudi no únicament d'aquest individu, sinó també el de la colònia i el seu funcionament.

De la mateixa manera que la resta d'éssers vius, les colònies de formigues ens presen-

(Continua)

Les activitats econòmiques vinculades a l'aigua. Butlletí número 3. Consell Comarcal de la Selva, octubre-desembre de 2007

ten exemples d'optimització de l'energia (entenen-la com un balanç entre el cost energètic, i els beneficis que aportarà l'esmentada inversió). Així, podrem comprovar que els mascles viuen pocs dies, els justos per fecundar les futures reines, i la seva morfologia està dotada de ben pocs mecanismes de resistència. Per contra, les reines són de major mida, resistents, i representen un major cost per la colònia.

Un altre exemple d'aprofitament de l'energia és el polietisme (realització de diferents tasques segons l'edat de l'individu). En aquest cas consisteix en anar realitzant progressivament tasques de major risc (com la defensa de la colònia o la sortida a buscar aliment) a mesura que les obreres es fan velles. D'aquesta manera, un cop han aportat beneficis a la comunitat, la seva pèrdua serà menys costosa que la d'una obrera recent nascuda.

Existeixen també diverses «maneres de viure» en funció de cada espècie. A Catalunya trobem formigues carronyeres, granívores, caçadores, esclavistes, ramaderes, paràsites... i malauradament també dues espècies catalogades com a invasores, que poc a poc desplacen la biodiversitat del nostre país. La distribució d'aquestes plagues està molt lligada a la urbanització amb jardins i zones de reg més humides, i actualment no es coneix cap tractament veritablement efectiu per a controlar-les (excepte el de la conservació del territori, entenent-la com el manteniment de les condicions ecològiques locals, amb la corresponent sequera a l'estiu i la comunitat natural de formigues de cada lloc).

Finalment, cal destacar que la mirmecologia passa per un bon moment en el nostre país, ja que a partir d'un fòrum d'Internet com Lamarabunta (www.lamarabunta.org), ha nascut l'Associació Ibèrica de Mirmecologia, (www.mirmiberica.org), que pretén donar un major rigor científic a la informació disponible, i coordinar diversos projectes relacionats amb les formigues. A més, aquest any també ha nascut una nova eina ubicada a l'adreça www.hormigas.org, on podem trobar bases de dades de les formigues ibèriques, generar mapes de distribució en constant actualització, o fins i tot consultar claus dicotòmiques amb imatges reals per identificar les diferents espècies.

Es podria dir doncs, que les nostres formigues es troben en plena forma. Les noves tecnologies ens han permès crear unes eines, que juntament amb una nova escola de mirmecòlegs, formats per Xavier Espadaler, ens fan preveure un futur esperançador en el coneixement d'aquests fascinants insectes al nostre país. ■

Recepció de l'Herbari de Joan Teixidor, cedit pel Museu Comarcal de Manresa

El 31 de gener de 2008, a dos quarts de set del vespre, a l'auditori del Parc Científic de Barcelona (C. Baldiri Reixac, 4-6) tindrà lloc l'acte de recepció de l'Herbari Joan Teixidor.

L'acte, organitzat pel Centre de Documentació de Biodiversitat Vegetal de la UB, estarà presidit pel rector de la Universitat de Barcelona, Màrius Rubiralta.

Delegació del Bages

Cicle de sortides naturalistes de llevant a ponent de Catalunya, 2007-2008

El dissabte 10 de novembre tingué lloc la sortida al territori enlairat i de relleu tabular de la capçalera de la riera de Rajadell que cavalca entre el nord-est de la comarca

d'Anoia i el sud-oest de la del Bages. L'itinerari anà des de Sant Martí de Maçana (Rubió) fins a cal Maçana de Rajadell, passant per la vall de Grevalosa i el cogolló

Un estrat culminal pla de conglomerat dur manté el relleu tabular on es troba l'hermita de Santa Cecília de Grevalosa. L'erosió de l'estrat tou de sota descalça el conglomerat que tard o d'hora caurà vessant avall, tallat en grans blocs vagament poligonals, delimitats per les esquerdes prèvies.

L'Agró Negre. DEPANA, 2007.

de Cal Torre (882 m). Després d'haver estat a la fageda de la Grevalosa a la sortida anterior i dels dos Maçanes, punts d'inici i final de trajecte de l'excursió present, és clar que en aquest país els topònims es repeteixen.

La major part d'aquesta àrea va quedar afectada per dos grans incendis, el de Rajadell de l'octubre de 1980 i el de Jorba i Rubió del juliol de 1986. Aquests incendis van fer perdre molta extensió de pinedes contínues; ara al seu lloc creixen boscos caducifolis molt diversos a les obagues i màquies de marfull i arboç als solells. Enmig d'aquest panorama de vegetació baixa destaca el bosc de Maçana, una pineda de pinasses altes acompanyades de roures i alzines i d'aurons negres i moixeres de pastor que ens reberen amb els seus colors encesos de tardor. Malgrat que el bosc havia estat resseguit per boletaires, els bolets bons comestibles de les pinedes, el rovelló, el camagroc, la llenega, la cama de perdiu i el

fredolic, aparegueren puntuals a la cita, a més d'altres bolets com el carlí, el pinetell o les cuagres.

En algunes vores de bosc florien encara les indians (*Aster sedifolius*), una herba amb capítols que combinen atractivament flors tubuloses de color groc ataronjat al centre, grosses i fèrtils, amb unes poques flors amb lígula de color lila, estèrils, al volt.

La diversitat d'arbres i arbustos d'aquesta àrea contrasta vivament amb la monotonia hivernal, plàcida i bella, de les fagedes del Montseny, l'objectiu de la següent sortida. ■

El grup al Racó de la Magina, un rodal de grans aurons blancs en un torrent afluent del de Grevalosa (Castellfollit del Boix)

El primer dissabte de desembre, el grup de la ICHN-Bages vam anar al sector oriental del Montseny, des del coll de Sant Marçal a Santa Fe, pels cims de Les Agudes i del Turó de l'Home, amb baixada per l'interior de l'avetosa de Passavets. L'extensa fageda era ja un món quiet, una filigrana de troncs nus en una catifa de fulles d'aram. Enmig d'ella destacava la foscor dels avets refugiats al vessant més ombrívol del Turó de l'Home. És la coneguda avetosa de Passavets, la més meridional de les avetoses de la península Ibèrica. Alguns exemplars d'avet tenen mides més que notables i s'observa la creixença de plançons d'avet en competència amb els de faig. Les landes de gòdua, falguera aquilina, bruc i bruguera i el matollar de ginebró a les carenes completaren el paisatge vegetal.

Tot i que no era pas la temporada idònia per als estudis de flora, a les tarteres de Les

El grèvol, pleteric a l'hivern amb les seves fulles lluent i els fruits vermells, destaca entre els faigs desfullats

Agudes vam poder reconèixer un parell de saxífragues, l'herba de Sant Segimon (*S. vayredana*), amb les fulles minúscules i el seu posat de coixinet dens, i *Saxifraga geranoides*, amb les fulles més amples i una mica enganxoses.

Malgrat la sequera i les captacions de les empreses envasadores, la proverbial aigua fresca del Montseny rajava alegre de les carismàtiques fonts de Sant Marçal i de Passavets. ■

Properes sortides:

26 de gener - El massís del Montgrí i Pals.

23 de febrer - El massís de Cadiretes i el jardí botànic Mar i Murtra de Blanes.

Estudios Geológicos. Volumen 63, núm. 1. Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid, enero-junio 2007. 127 p. ISSN: 0367-0449

El perfil de Les Agudes, vist des del Turó de l'Home. S'aprecia l'extensió de la fageda, el matollar de ginebró a les carenes ventoses i, en primer terme a l'esquerra, un avet.

Sortida a Tavertet

El 16 de desembre es el GNO va fer una sortida a la zona de l'Avenc i el Pla Boixer (Tavertet). La sortida va ser un èxit, amb molts participants

i bones observacions. Es van poder veure quasi 40 espècies entre les quals destaquen per exemple el botxi, el cercavores i la gralla de bec vermell, i especialment el pela-roques! Potser no tothom recordarà com s'identifica i quin reclam fa cada

ocell, però de tabt bé com s'ha deixat veure el pela-roques, segur que cap participant oblidarà aquesta espècie!! ■

Avistament d'ocells

S'acaba l'any i qui més qui menys tothom mira enrere; doncs amb els ocells d'Osona fem igual: l'any 2007 s'han citat a Osona almenys 187 espècies d'ocells (comparat, per exemple, amb les 198 de l'any 2005), amb una primera citació per la comarca, que és el corriol cama-negra de l'abril (curiosament el mateix dia que es veien els dos primers corriols cama-negres per la comarca del Gironès). El corriol suma una espècie a la llista osonenca, arribant a les 238.

Algunes de les dades més sorprenents de l'any:

- La primera **àguila marcenca** l'11 de febrer, mig mes abans del que es podia esperar (Jordi Baucells)
- Els més de 2.000 **milans negres**, a la primavera, a Sant Quirze de Besora (Jordi Erra)
- La 4a cita per Osona d'**ànec blanc**, al Gurri (Roger Jutglà)
- Més de 320 **cigonyes** durant la migració de primavera; 420 a la de tardor (més de 780 l'any passat)
- El **corriol cama-negra**, 1a per Osona (Martí Rodríguez)
- Un **teixidor** cantant, al Ter, el juliol, 5a cita per Osona (Ponç Feliu)
- Les dades estivals de joves de **cabussó emplomallat**, per primera vegada a la comarca
- Les dades estivals d'**agró blanc** i el pas bastant important al setembre, també per primera vegada
- El **cucut reial** al Puig dels Jueus (Vic), tan sols la segona observació des de l'any 2000 (Martí Rodríguez)
- El **tallarol emmascarat** (3a cita per Osona) també al Puig dels Jueus (Vic) just el dia després del cucut (Roger Jutglà i Martí Rodríguez)
- Una **polla pintada** al setembre (Jordi Baucells)

- 5 joves de **corriol pit-roig** al Matagalls, 5a cita per Osona, (Martí Rodríguez i Roger Jutglà) i 1 jove al cap de 2 setmanes (Nat Argullós i Montse Castañer)
- Una **merla blava** a Tona, un dels ocells més desconeguts a Osona (Jordi Baucells)
- Una **àguila marcenca** al desembre, de les poques cites hivernals a Catalunya (Miquel Gómez)

Altres observacions molt interessants d'espècies escasses inclouen una cita de martinet ros, sis de cigonya negra, dues de falcó de la reina, també dues de territ menut, una de fumarell negre, tres de gaig blau i d'oreneta cua-rogenca, dues de boscarla dels joncs...

En canvi, en les espècies ja habituals s'observa altra vegada la merla de pit blanc hivernant al Montseny, continuen nidificant els aufrans al Collsacabra, s'incrementa el nombre d'ardeides criant al Ter (més de 110 parelles de martinet de nit, 16 de bernat i 20 de martinet blanc), segueix l'expansió dels picots negre i garser petit i l'increment d'efectius hivernants i migradors d'agró blanc, entre d'altres.

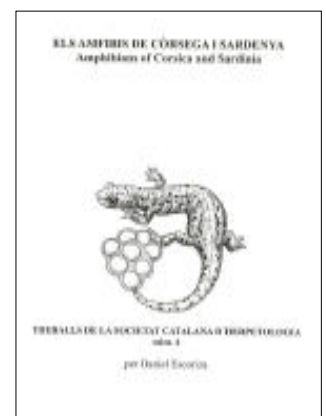
Esperem que el 2008 no baixi el llistó!

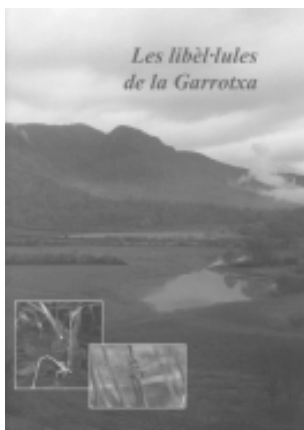
L'IEC estrena Portal de Publicacions

L'IEC ha estrenat un Portal de Publicacions, que conté els 3.300 títols editats des del 1907.

S'hi pot accedir a través de l'adreça <http://publicacions.iec.cat>.

Treballs de la Societat Catalana d'Herpetologia, núm. 4. Els amfibis de Còrsega i Sardenya Amphibians of Corsica and Sardinia. Ed. DANIEL ESCORIZA. Barcelona 2007. 60 P. ISBN: 84-404-644-4.

MICHAEL LOCKWOOD & XAVIER OLIVER. 2007. *Les libèl·lules de la Garrotxa*. Monografies del patrimoni natural de la Garrotxa, núm. 1. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. 85 p.

Per a més informació, podeu consultar el web dels ocells d'Osona, que s'actualitza 1 o 2 cops per setmana, a l'adreça <http://es.geocities.com/ocellsosona>. Com a novetat s'ha afegit una petita nota sota cada espècie indicant quines observacions s'hi recullen, per intentar «estandarditzar-ho» una mica (el que seria el «criteri»); com a resultat hi entren encara més cites que abans, però segur que ajudaran a conèixer més bé els ocells de la comarca (i a trobar-

los pels que fan marató!). Per exemple, hi haurà totes les cites de becadell, botxí i martinet blanc, i totes les de trist a l'hivern. Evidentment s'agraeixen els comentaris per canviar i millorar aquests criteris de selecció de cites!

La llista amb el criteri per cada espècie la podeu descarregar des de l'adreça http://es.geocities.com/ocellsosona/Ocells_Osona.htm. ■

Delegació de la Garrotxa

Les libèl·lules de la Garrotxa

El primer número de les monografies del patrimoni natural de la Garrotxa s'ha dedicat als odonats. En un volum d'unes 90 pàgines, i amb una introducció sintètica sobre característiques de l'ordre, es presenten dades de les comunitats de libèl·lules de la comarca, així com les fitxes de les 42 espècies detectades fins al moment a la Garrotxa, i diversos annexos, entre els quals, totes les citacions d'odonats realitzades a la comarca.

La delegació de la Garrotxa de la ICHN, amb aquesta col·lecció de monografies, de periodicitat anual, pretén apropar al públic en general i a persones interessades en la natura, els diferents grups d'organismes vius de la Garrotxa, però també recollir de

manera rigorosa la informació existent fins al moment.

La publicació ha estat possible gràcies a l'esforç dels autors dels textos i de les fotografies, tots ells odonatòlegs aglutinats i engrescats al voltant del grup *Oxygastra*, al suport logístic de la Institució Catalana d'Història Natural i al suport econòmic de l'Institut d'Estudis Catalans i la Diputació de Girona.

MICHAEL LOCKWOOD i XAVIER OLIVER
Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. 2007.
Monografies del patrimoni natural de la Garrotxa, núm. 1. ■

Annals de la delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 2

Publicació de periodicitat anual que recull articles científics de projectes de recerca desenvolupats a la Garrotxa.

La publicació pretén ser una eina de comunicació per als investigadors i naturalistes de la comarca, de manera que contribueix a la difusió dels estudis que desenvolupen. El número 2, concretament, recull els articles

generats a partir de les comunicacions realitzades en el II Seminari sobre Patrimoni Natural de la Garrotxa, celebrat a Olot, el desembre de 2006.

L'Institut d'Estudis Catalans i la Diputació de Girona han contribuït econòmicament en l'edició d'aquesta publicació. ■

Lithodora, novetats botàniques de la Garrotxa. Informació sobre temes botànics de la Garrotxa de l'any 2006. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. 64 p.

Lithodora, novetats botàniques de la Garrotxa, 2006

Revista de periodicitat anual que recull informació de recerca botànica, en sentit ampli, de la comarca de la Garrotxa.

Aquest primer número, amb unes 60 pàgines, recull informació de 27 projectes de recerca botànica (taxonomia, fitosociologia, biologia de la conservació, ecologia, etnobotànica, agricultura...) desenvolupats a la Garrotxa l'any 2006 així com el llistat de persones i entitats que hi han treballat, les citacions més interessants, les publicacions i altres materials inèdits que es van generar, així com una síntesi meteorològica de l'any amb les dades més significatives.

En l'elaboració d'aquest número hi han participat 38 persones.

Amb aquesta publicació, la delegació de la Garrotxa de la ICHN vol potenciar la comunicació i col·laboració entre centres i persones de recerca que treballen a la comarca, promoure la recerca a la Garrotxa i difondre els resultats de la recerca desenvolupada.

* Les tres publicacions es poden consultar a la pàgina web de la delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural <http://130.206.88.24/ichngarrotxa/index.php>. ■

III Seminari sobre patrimoni natural de la comarca de la Garrotxa

El passat dissabte 15 de desembre es va celebrar, a Olot, el III Seminari sobre el Patrimoni Natural de la Comarca de la Garrotxa, promoguda per la delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. Aquest seminari s'ha convertit en una cita anual, en la qual diversos estudiosos dels diferents àmbits de la natura exposen els treballs realitzats en l'any en curs. Hi van assistir 38 persones.

Al llarg de la jornada es van presentar un total de 13 comunicacions, 7 sobre temes de flora (catàleg de flora vascular, els esbarzers de la Garrotxa, el mapa de la flora invasora, l'avaluació de la producció d'agllans al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, el seguiment de la flora vascular del catàleg dels boscos madurs de la Garrotxa, aportacions al coneixement de la flora

vascular de la Garrotxa, els líquens a les parcel·les d'alzinar vell de la Garrotxa) i 6 sobre aspectes de fauna (els escorpins de la Garrotxa, invertebrats nous o interessants per l'Alta Garrotxa, el coneixement actual dels ratpenats de la Garrotxa, el seguiment de les poblacions de cranc de riu autòcton a les conques del Brugent i el Fluvià, els amfibis d'un bassal a les Preses, i la llista comentada de les aus de la Garrotxa).

En totes aquestes comunicacions es va presentar la metodologia de camp emprada, els resultats i les conclusions i van posar de manifest la gran diversitat de temes de la natura amb els quals s'està treballant des de fa temps a la comarca. Les nombroses intervencions del públic assistent van resultar molt constructives, fet que realça la importància d'aquest tipus de jornada. ■

Delegació de la Franja de Ponent

La UCECN farà cursos internacionals durant tot l'any

Del 10 de novembre al 10 de desembre de 2007 la Universitat Catalana d'Estiu de Ciències de la Natura va portar a terme cinc cursos a Veneçuela i a l'Argentina. Setanta alumnes catalans i americans van participar d'aquesta primera experiència que, a més, va servir per consolidar convenis permanents entre la UCECN i diferents universitats americanes, com ara la *Universidad de Los Andes* o la *Universidad Central de Venezuela*.

Els cursos es van fer en estades enllaçades d'una setmana a la Patagonia, l'Amazones, el Delta de l'Orinoco i els Llanos de Veneçuela i van permetre aprendre mètodes i fer pràctiques amb la captura i estudi en mà de ratpenats, serps, caimans o ocells com els colibrís i els tucans. En intenses jornades es va aprofundir en el seguiment dels dofins de rou o felins com el jaguar i el puma, recompertes de dormidors d'ibis i moltes altres activitats.

Atès l'èxit de la iniciativa, del 2 al 15 de febrer la UCECN portarà a més d'una vint-

na d'alumnes de la UdL a Veneçuela a fer un curs sobre la biodiversitat dels Llanos de Veneçuela i cada mes de l'any s'ofereix als socis de la ICHN i naturalistes en general la possibilitat de participar en cursos com ara:

- Maneig i conservació de cocodrils, reintroducció del Cocodril de l'Orinoco
- Restauració i recuperació de coralls i ambients submarins al Carib
- Ornitologia neotropical i anellatge de colibrís a la selva ennuvolada
- Recerca i conservació del còndor dels Andes
- Seguiment de cetacis i pingüineres a la Patagonia

Els cursos estan altament subvencionats i els socis de la ICHN gaudeixen d'un important descompte. Les places són limitades. Per a més informació adreceu-vos a <http://www.ucenatura.cat> o bé al telèfon 973 780 009. ■

Congressos i reunions

Sessió conjunta CREAM-SCB-ICHN Fragmentació del territori i biodiversitat

El 3 de desembre va tenir lloc, a la Universitat Autònoma de Barcelona, una jornada sobre «Fragmentació del territori i biodiversitat», organitzada conjuntament pel CREAM, la SCB i la ICHN. La nombrosa assistència demostra que aquest és un tema candent i que interessa tant als científics com als tècnics i als gestors. Es varen presentar 10 ponències sobre diferents

aspectes de la fragmentació dels hàbitats, dels seus efectes sobre la biodiversitat i de com mitigar-los.

Es va posar de manifest, d'una banda, la complexitat del concepte de fragmentació i les múltiples escales espacials i temporals a les quals és rellevant; d'altra banda, es va constatar l'elevat nivell científicotècnic as-

Mineralogistes de Catalunya, 2007/2. Grup Mineralògic Català.

A/e: gmc@miner.cat.
62 p. ISSN: 1132-7022

ESPARC 2007. Actas del XIII Congreso de EUROPARC-España. Puerto de la Cruz, Tenerife, 21 al 25 de marzo de 2007. Europarc-España, 2007. Ed. Fundación Fernando González Bernáldez. 144 p. A/e: oficina@europarc-es.org. A/l: www.europarc-es.org.

solit a Catalunya en matèria de connectivitat biològica tant pel que fa a la quantificació mitjançant índexs adreçats a espècies concretes o al conjunt del territori com al coneixement de les pautes de moviment dels vertebrats terrestres i l'aplicació d'aquest coneixement al disseny de passos de fauna per pal·liar l'efecte barrera de les infraestructures viàries.

Finalment, ressaltar l'adopció per part de la Generalitat de Catalunya d'un seguit d'instruments i mesures amb l'objectiu de fer front a la fragmentació excessiva dels

hàbitats. Entre aquests instruments, destaquen el futur pla territorial sectorial de connectivitat biològica de Catalunya i el planejament territorial, el qual incorpora en els plans territorials parcials i els plans directores territorials el valor connectiu com un dels criteris per atorgar la categoria de sòl de protecció especial. Caldrien totes aquestes eines, més la voluntat política d'aplicar-les, així com l'assessorament dels naturalistes i una eficaç pedagogia social, per tal de contrarestar la fragmentació generada pel creixement imparable de les àrees urbanes i de les infraestructures. ■

Societats adherides

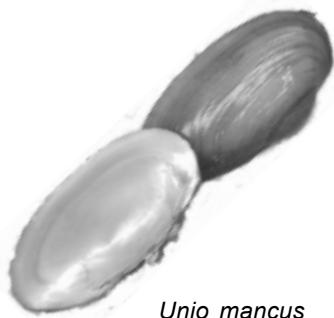
Associació Catalana de Malacologia

L'Associació Catalana de Malacologia ha esdevingut recentment entitat aherida de la ICHN. L'ACM, creada l'any 1996, és una entitat sense ànim de lucre amb l'objectiu de desenvolupar i fomentar qualsevol mena d'activitat relacionada amb el món de la Malacologia, des de la recerca científica, l'estudi i la divulgació de temes relacionats amb els mol·luscs, fins al seu col·leccionisme.

Atès que es tracta d'una entitat d'àmbit català, una de les nostres fites consisteix a aglutinar i establir vincles permanents de comunicació entre científics malacòlegs, naturalistes amateurs, col·leccionistes aficio-

nats, i professionals diversos, que estiguin relacionats directament o indirecta amb la Malacologia a Catalunya, i fomentar així els estudis malacològics, tot potenciant alhora la protecció del medi natural.

L'ACM publica anualment un butlletí divulgatiu pels socis (el *Butlletí de l'ACM*) i una revista científica (*Spira*), que es reparteixen gratuïtament als socis, i que es distribueixen arreu del món mitjançant l'intercanvi de publicacions amb les principals societats i institucions científiques dedicades a aquesta disciplina. Des del 2007, l'ACM té presència a Internet amb la web MOLLUSC@T (www.molluscat.com). ■

Unio mancus

Jornades de debat a la Conca de Barberà

Més de 100 persones varen participar a les jornades *Territori, Desenvolupament i Sostenibilitat a la Conca de Barberà* organitzades els dies 23, 24 i 25 de novembre per la Societat d'Història Natural de la Conca de Barberà. Hi hagué sessions dedicades al sector primari, al i serveis, a la indústria i les infraestructures i van concloure amb una sessió per debatre la planificació territorial amb representants dels ajuntaments i del Consell Comarcal.

Durant els tres dies de sessions hi va haver intervencions molt interessants de persones de dins i fora de la comarca aportant nombroses idees per intentar promoure i incorporar en els plans actualment en redacció, com el Pla Territorial o el Pla Estratégic del Camp de Tarragona (els quals també foren presentats) o el Pla de Desenvolupament Rural de la Conca de Barberà.

Algunes de les idees coincidents foren que cal ordenar i avançar en la terciarització econòmica, o sigui potenciar el sector de serveis i turisme, alhora que preservar el que no s'ha malmès per posar-ho en valor al servei de la comarca, també que cal un esforç de coordinació entre tots els agents socials i econòmics i, sobre tot, coordinació entre administracions i municipis per tal de planificar bé el futur de la comarca i amb

sostenibilitat. També el sector primari, la pagesia i la ramaderia va clamar pel seu reconeixement en els plans de desenvolupament, ja que sovint són obviats. La gestió de l'aigua o dels residus també va ocupar el seu espai per tal de resoldre problemàtiques presents en alguns indrets de la comarca.

Els organitzadors estem discretament satisfets ja que esperàvem més assistència, especialment dels representants de les administracions locals. Alguns participants van criticar fortament que la majoria d'alcaldes no hi fossin presents, tot i estar-hi convidats. Som conscients que els alcaldes dels nostres municipis solen ser persones amb una gran dedicació en els afers propis de la gestió municipal que els va impedir assistir a les sessions de debat de divendres i dissabte; malgrat això ens hagués agradat que en la sessió del diumenge, on estaven convidats, haguessin comparegut més dels cinc representants d'un total de 22 municipis de la nostra comarca. En aquest sentit hem de reconèixer públicament el gran interès de l'alcaldesa de Senan i del regidor de Medi Ambient de l'Ajuntament de Montblanc, que participaren en gairebé totes les sessions.

També hem de reconèixer un cert desconcert en no ser capaços de mobilitzar la societat

Butlletí de l'AIM. Es pot consultar a l'adreça: <http://mirmiberica.org/mirmeconoticias>

civil ja que hi havia pocs representants d'entitats o col·lectius assistiren a les sessions. Tot plegat ens preocupa en especial atès que l'objectiu de les jornades era iniciar el debat sobre com volem que sigui la comarca en el futur, un debat que creïem i creïem necessari, tal i com es va posar de manifest al llarg de les quatre sessions, i més ara que administracions i organitzacions del Camp de Tarragona estan elaborant el Pla Territorial i el Pla Estratègic, que també afectaran de ple la Conca de Barberà. En definitiva aquesta era una oportunitat per posar en comú, administracions locals i societat civil, aspectes sobre el nostre futur, ja que entenem que el futur d'un territori passa per arribar a consensos en els grans temes que ens afecten, i que ens poden afectar en el futur, a fi de potenciar el benestar dels habitants de la Conca preservant-ne el valors paisatgístics.

Malgrat això, i atès que han estat unes sessions concentrades que han suposat que molts dels temes s'hagin debatut molt superficialment, des del Centre d'Història Natural de la Conca pretenem continuar la tasca en el futur a partir de reunions sectorials amb les persones que van mostrar un interès per continuar participant per debatre el futur sostenible de la comarca.

De les sessions també es pot extreure que els ciutadans i les ciutadanes volen més participació per decidir amb les institucions el futur de la comarca, complint el procedi-

ment de baix cap a dalt, que des d'Europa s'està impulsant, en contra de l'acostumat de dalt cap a baix. Però per això cal que ens hi impliquem tots, per la qual cosa convidem a participar a les sessions futures amb l'objectiu que contribuir a un millor benestar a la comarca.

Ara ens toca elaborar les conclusions a partir de les aportacions de ponents, dels conferencians i dels participants de les taules rodones, unes conclusions que lliurarem als equips redactors dels tres plans esmentats, així com a totes les administracions locals de la comarca. Tot seguit s'editarà el llibre de conclusions que es farà arribar a tots els participants i als col·lectius que ho desitgin.

Volem manifestar el nostre sentit agraïment a totes i tots els participants a les jornades i que sàpiguen que en definitiva han realitzat una bona inversió de temps a favor d'un desenvolupament comarcal amb sostenibilitat, i que comptem amb tots ells i amb tothom que s'hi vulgui afegir, per continuar aquesta engrasadora tasca.

També volem agrair l'especial suport de la Fundació Martí l'Humà per ajudar-nos a portar a terme l'organització d'aquestes jornades en un moment que tenien un devenir no massa esperançador, així com la col·laboració, en el patrocini posterior, del Consell Comarcal de la Conca de Barberà i la Diputació de Tarragona. ■

Representants en organismes i institucions

Consell de Protecció de la Natura

El 17 de desembre passat es va fer la segona reunió plenària de l'any 2007 del Consell de Protecció de la Natura, que en aquest cas va comptar amb l'assistència del director general de Medi Natural del Departament de Medi Ambient i Habitatge.

Enguany el CPN ha celebrat dues reunions plenàries i tres reunions de la comissió permanent i ha realitzat un nombre relativament reduït d'informes —vuit en total— dels quals destaquen els relacionats amb els canvis en els límits i amb el nou pla especial del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, l'ampliació del Parc Natural de la Muntanya de Montserrat i el projecte de decret sobre la captura de túrvids amb vesc, que va informar-se negativament. També ha

elaborat una moció sobre els paratges naturals d'interès nacional.

Un fet destacat durant l'any 2007 ha estat la publicació del Decret de modificació del Decret 239/1986, sobre el Consell de Protecció de la Natura, el qual permetrà resoldre alguns aspectes relacionats amb la composició del Consell que fins ara dificultaven el seu normal funcionament. En l'esborrany inicial de decret, el CPN també havia proposat definir més clarament i ampliar els supòsits que cal que requereixi l'informe així com que aquest hagués de ser favorable quan es proposés modificar els límits dels espais protegits, però aquestes propostes no han estat incloses en el decret que finalment s'ha aprovat. ■

Comissió d'espais naturals de l'IEC

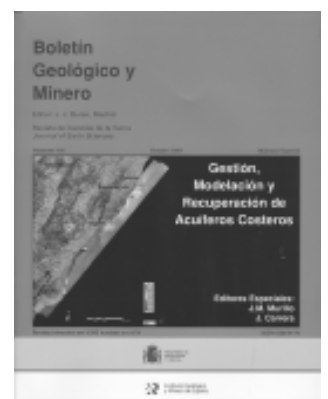
El 6 de novembre va tenir lloc la primera reunió de coordinació dels representants de l'IEC i de les seves societats filials en els òrgans i comissions relacionats amb la conservació de la natura a Catalunya. L'acte va ser presidit pel Secretari Científic de l'IEC i membre de la Institució, Ricard Guerrero.

En aquesta reunió es van presentar el resultat de l'informe *Representants de la comu-*

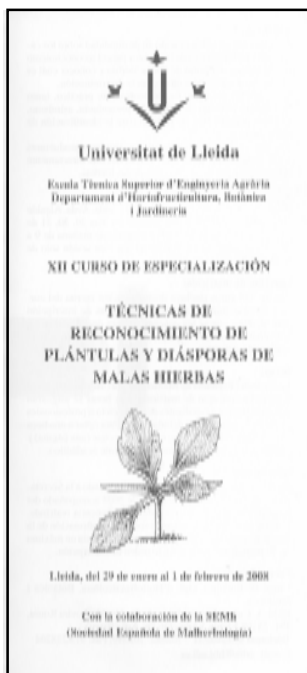
nitat científica en els diferents organismes relacionats amb la conservació de la natura a Catalunya, elaborat per la ICHN per encàrrec de la Secretaria Científica de l'IEC, el qual constitueix una primera i interessant aportació a l'anàlisi de la participació dels científics en els òrgans i comissions relacionats amb el patrimoni natural a Catalunya. Podeu consultar el text complet d'aquest informe a la pàgina web de la Institució.

BATALLERIA. Revista de Paleontologia, núm. 13. Museu Geològic del Seminari de Barcelona, 2006-2007. 82 p. ISBN: 0214-7831.

Boletín Geológico y Minero. Revista de Ciencias de la Tierra, volumen 118. Instituto Geológico y Minero de España, octubre de 2007. p 555-757. ISSN: 0366-0176.

XII Curs d'especialització. Tècniques de reconeixement de plàntules y diàspores de males herbes. Lleida, del 29 de gener a l'1 de febrer de 2008.

Per a més informació i inscripcions adreceu-vos a la Unitat de Botànica del Dept. d'Hortofruccultura, Botànica i Jardineria de l'ETSEA, UdL. Tel.: 973 702 554; a/e: aritz@hbj.udl.es. Demaneu pel doctor Aritz Royo.

Entre els acords presos en aquesta reunió, destaca el fet que la ICHN assumirà les tasques de dinamització i funcionament d'aquesta comissió i donarà suport tècnic als representants de l'IEC o de les seves societats filials.

També s'acordà elaborar un resum anual de valoració del funcionament dels òrgans i comissions en els quals es participa així com de les principals actuacions realitzades el qual es publicarà en el NOTÍCIES de la ICHN.

Finalment, es va acordar que l'IEC presenti una proposta de millora del funcionament i la composició dels òrgans de participació a les administracions que en són responsables, especialment al Departament de Medi Ambient i Habitatge i, també, a la Diputació de Barcelona, ja que es considera que s'hauria d'impulsar una reforma de l'actual model de participació de manera que s'atribueixi als científics una funció preferentment assessora. ■

Consell Consultiu del Parc de Collserola

L'última reunió del Consell Consultiu del Parc de Collserola, celebrat el 19 de desembre passat, s'inicià amb l'aprovació dels nous membres representants. També hi hagué canvi de vicepresident: el càrrec l'ocupa ara el Sr. Vicenç Sureda, de la Diputació de Barcelona.

Durant la reunió, es tractaren diversos temes d'interès, entre els quals voldriem destacar la proposta que varem fer des de la ICHN d'organitzar conjuntament amb la UB, entre febrer i març de 2008, una sessió científica centrada en els prats d'abellatge i de les zones obertes del parc, per tal de destacar el seu valor ecològic i per la conservació de la biodiversitat. Aquesta proposta sorgeix de dos socis de la ICHN, Antoni Gómez-Bolea (UB) i Francesc Llimona (Parc Collserola), en el moment de definició dels límits del futur parc natural. Des del Parc es va valorar la proposta com a molt interessant i va oferir un espai a la seu del parc per poder fer aquesta trobada i la col·laboració que fes falta.

Un altre punt interessant fou la votació per elevar a l'òrgan gestor del parc la proposta de canvi dels estatuts de manera que el consell consultiu pugui escollir el seu president de manera democràtica i que aquest càrrec no hagi de ser forçosament ocupat pel president-gerent del consorci. També destaquem la proposta que el consorci vetllí per la declaració del parc natural per llei...

Pel que fa a la reorganització de les zones de caça al parc, sembla que ja està en procés d'implementació el canvi de normativa. Com ja hem comentat en anteriors notícies, la caça del senglar passa a ser considerada una eina de control de la població i les àrees de caça estan concentrades en dues zones concretes del parc. A més, només es poden fer batudes pel senglar en dijous o dissabte (el diumenge ja no es pot caçar per l'elevada afluència de visitants), i quan es facin batudes pel senglar, es tancarà l'accés a la zona de caça. Tot i que aquestes àrees de caça controlada no regulen la caça menor (becada, conill, tord, griva, tord ala-roig i tudó), segons els tècnics del parc, estrictament no caldria fer-la perquè com reflecteixen les estadístiques dels últims 20 anys es cacen els individus procedents de repoblacions. Per tant, es pot inferir que les poblacions naturals no estan fora de control i no caldria controlar-les.

De l'informe d'actuacions destaquem l'enderrocament de l'àrea de picnic Los Pinos a la cua del pantà de Vallvidrera, l'inici dels treballs de recuperació del camí de la plaça Rotary de Sant Cugat fins a can Borrell, el projecte de gestió participativa de la riera de Vallvidrera (amb els seus més i els seus menys), els treballs als trams del Passeig de les Aigües a Pedralbes i Gràcia, la presentació de la Guia de la Bicicleta (acte organitzat amb Probike i que segons sembla, fou bastant monopolitzat per aquesta marca amb el consegüent malestar de la resta d'actors implicats), la denúncia a la fiscalia de medi ambient per la tala d'una alzina monumental a la Budellera per part d'una empresa subcontractada per Endesa per fer treballs forestals tot i els protocols d'actuació, l'inici dels treballs del túnel d'Aigües Ter-Llobregat a Sant Just i a Horta... la redacció del projecte (ja encarregat) de rehabilitació de Vil·la Joana com a museu Verdaguer però també com a equipament per visitants del Parc... i els tràmits per la declaració del parc natural de Collserola.

Sobre aquest darrer punt, i referent als límits del parc natural, la visió del consorci sembla ser que és d'incloure les zones també de contacte amb els nuclis de població per poder fer una zonificació posterior a les zones de conflicte. Per tant no es veu amb bons ulls la declaració de zones preparat com s'estava valorant. Segons es va comentar, els límits de parc seran molt semblants als presentats a la proposta de Natura 2000 a la Unió Europea ja que no es pot retallar la superfície un cop ja s'ha acceptat la proposta de Xarxa Natura 2000. D'altra banda, les reserves de sòl per a infraestructures no es veuran afectades per la declaració de parc natural tot i que el túnel d'Horta podria ser només d'ús ferroviari. Actualment, el procés està encara en la fase de negociació dels límits entre l'ajuntament de Barcelona i el Departament de Medi Ambient i Habitatge i posteriorment es negociarà amb la resta d'ajuntaments. Quan hi hagi una proposta consensuada per totes les parts, es farà la fase d'exposició pública durant la qual es podran presentar al·legacions. Un cop es declari el parc natural, es redactarà un nou pla especial que portarà a una nova organització i estatuts de funcionament.

Bé doncs això és tot! Pròximament podreu consultar l'acta de la reunió a la Secretaria de la ICHN... Fins aviat! ■

Els processos participatius per la implantació de la Directiva marc de l'aigua (DMA)

L'Agència Catalana de l'Aigua està duent a terme, en l'àmbit d'aplicació de la Directiva marc de l'aigua (DMA), els treballs per tal d'assolir els objectius de millora de la qualitat de les aigües per al 2015, a través d'un ambiciós procés participatiu que garanteix la informació, la consulta i la participació activa de les persones i entitats interessades en la gestió de l'aigua.

Per debatre la diagnosi de l'estat de les masses d'aigua i per a l'elaboració dels programes de mesures que han de conformar el Pla de Gestió de Conca, s'ha endegat un procés participatiu, el qual es pretén que estigui, també, a la base dels futurs Consells de Conca —òrgans consultius pluridisciplinats per tot el territori— que facilitaran la informació, el diàleg, el consens i el seguiment del Pla de Gestió.

Per treballar de manera eficient en tot el territori català, s'han creat els 16 àmbits de participació que figuren a la taula següent:

gairebé els processos de la fase I que van correspondre a La Tordera, el Baix Ter i els Foix i les Rieres del Garraf. La Fase II es va iniciar el passat mes de desembre i es desenvoluparà als quatre àmbits següents: Conca del Fluvià, Rieres de Ponent, Rieres de Llevant, Conca del Cardener i Alt Llobregat.

Per facilitar al màxim l'accés a la informació s'ha fet una adaptació de tots els documents tècnics i es disposa d'una pàgina web específica (<http://acaparticipacio.cat/>) per tots els processos participatius, amb un subportal per a cadascun on consten totes les dades, dates, adreces i documents generats al llarg de tota la fase.

La Institució ja participa en alguns d'aquests àmbits, però per l'amplitud de tot aquest procés participatiu només ho pot fer en algunes conques hidrogràfiques, de manera que qualsevol soci que vulgui

Àmbit de participació	Correspondència amb les conques hidrogràfiques
1- La Muga _____	La Muga, Rieres del Cap de Creus, Rec Madral, Rec Sirvent
2- El Fluvià _____	El Fluvià, Rieres del Montgrí Empordà
3- Alt Ter _____	Ter
4- Baix Ter _____	Ter, Daró
5- Rieres de Llevant _____	Rieres del Cap de Begur i Blanes, Rieres del Maresme
6- La Tordera _____	La Tordera
7- El Besòs _____	El Besòs
8- Cardener - Alt Llobregat _____	Cardener i Llobregat
9- Baix Llobregat _____	Anoia i Llobregat
10- Foix i les Rieres de Garraf _____	Foix, Rieres del Garraf, Rieres de Calafell i Torredembarra
11- Francolí-Gaià _____	Francolí i Gaià
12- Rieres de Ponent _____	Rieres de Calafat-Golf Sant Jordi, Rieres de Llaberia-Vandellós, Rieres de Riudecanyes, Rieres del Baix Camp
13- Ebre _____	Ebre
14- Baix Segre _____	Segre
15- Alt Segre _____	Segre
16- Les Nogueres. _____	Noguera Pallaresa, Noguera Ribagorçana, Garona

Aquesta iniciativa va començar amb dues proves pilot (Alt Ter i Gaia-Francolí) a mitjan de l'any passat. Actualment ja s'han tancat

participar-hi en representació de la Institució ho pot fer contactant prèviament amb la seva Secretaria. ■

Congressos i reunions

Celebració del 75è aniversari de la visita de la ICHN a Menorca

L'Institut Menorquí d'Estudis i la Institució estan preparant el programa d'actes per tal de celebrar el 75è aniversari de la visita de la ICHN a Menorca l'any 1933.

Es proposa reeditar la publicació que es féu l'any 1933 i fer una visita naturalista d'un cap de setmana a l'abril del 2008. En aquesta visita es farà una trobada entre els membres del Consell Directiu de l'IME i de la ICHN per estrènyer les relacions entre ambdues entitats; també s'ha previst una recepció a l'Ajuntament de Maó.

No es perdrà l'oportunitat de fer una excursió naturalista amb experts de diferents àmbits. La visita és oberta a tots els socis de la ICHN i, especialment, a aquells que hagin realitzat algun tipus d'estudi o recerca naturalista a Menorca. En aquest darrer cas, s'espera poder assumir totes les despeses que es puguin generar.

Tots els qui estiguin interessats a assistir a aquest acte commemoratiu, poden demanar més informació a la Secretaria de la Institució. ■

Grup de treball Fotògrafs de la Natura

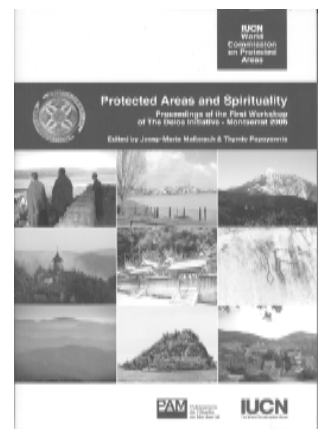
S'està constituint un nou grup de treball de la ICHN de fotògrafs de la natura.

Els socis que hi estiguin interessats a participar-hi poden dirigir-se a:

Helios Dalmau
(helios.dalmau@gmail.com)

Francesc Muntada
(francesc@sincroniaav.com)

Albert Masó
(a.maso@foreste.com).

Protected Areas and Spirituality. Proceedings of the First Workshop of the Delos Initiative - Montserrat 2006. JOSEP M. MALLARACH i THYMIO PAPAYANNIS. IUCN World Commission on Protected Areas i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2007. 327 p. ISBN: 978-2-8317-1023-5

Fons bibliogràfic de la ICHN

Podeu consultar el fons bibliogràfic de la Institució a la Biblioteca Montilivi, Universitat de Girona, Àrea de suport a l'estudi i la docència. Horari: tardes de 14.45 a 21.45 h; Tel.: 972 418 290; o a l'adreça d'Internet: http://biblioteca.udg.es/fons_especials/ichn/index.asp.

Amb el suport de

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

fundada el 1899

ICHN

Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/I: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Legislació

Catalunya

DECRET 253/2007, de 20 de novembre, de modificació del Decret 50/2007, de 27 de febrer, pel qual es regula el contracte global d'explotació. *DOGC núm. 5014 del 22 de novembre del 2007.*

DECRET 255/2007, de 20 de novembre, de modificació del Decret 239/1986, de 4 d'agost, sobre el Consell de Protecció de la Natura. *DOGC núm. 5014 del 22 de novembre del 2007.*

DECRET 266/2007, de 4 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament del Cos d'Agents Rurals. *DOGC núm. 5024 del 7 de desembre de 2007.*

Illes Balears

Decret llei 1/2007 de 23 de novembre de mesures cautelars fins a l'aprovació de normes de protecció d'àrees d'especial valor ambiental per a les Illes Balears. *BOIB núm. 176 del 24 de novembre del 2007.*

Decret 140/2007, de 23 de novembre, de modificació del Decret 60/2005, de 27 de maig, pel qual es crea la Comissió Interdepartamental i el Comitè Tècnic sobre el Canvi Climàtic. *BOIB núm. 179 de l'1 de desembre del 2007.*

Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 27 de novembre de 2007, per la qual es crea la Comissió de Seguiment de la Reserva Marina del Llevant de Mallorca. *BOIB núm. 185 del 13 de desembre del 2007.*

País Valencià

DECRET 229/2007, de 23 de novembre, del Consell, pel qual s'aprova el Pla Rector d'ús i Gestió del Parc Natural del Montgó. *DOCV núm. 5648 del 27 de novembre del 2007.*

DECRET 225/2007, de 16 de novembre, del Consell, pel qual crea la Comissió Delegada de Coordinació de Polítiques de Prevenció davant el Canvi Climàtic de la Comunitat Valenciana. *DOCV núm. 5649 del 28 de novembre del 2007.* ■

Agenda

Sessió científica

Dijous 24 de gener de 2008, a les 7 de la tarda, a Les Cases d'en Puig, del Prat de Llobregat. **La diversitat que «no es veu»: praderies de posidònia**, a càrrec de JORDI SÁNCHEZ, CRAM.

Dijous 14 de febrer de 2008, a les 7 de la tarda, a l'IEC. **Entre l'aigua i la terra: reptes per a la conservació dels amfibis als Països Catalans**, a càrrec de GUSTAVO LLORENTE, UB.

Dimecres 12 de març de 2008, a les 7 de la tarda, a l'Aula Magna de la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona. **Les invasions biològiques en el medi marí. Exemples d'impactes i amenaces a la Mediterrània Occidental**, a càrrec d'ENRIC BALLESTEROS, CSIC.

Dijous 6 de març de 2008, a la 1 del migdia, a l'Aula Magna de la UB. **Llacs i llacunes de Mongòlia: en cerca de la memòria dels nostres paradisos lacustres esteparis ibèrics perduts**, a càrrec de MIQUEL ALONSO, URS.

Delegació del Bages

Sortides Naturalistes de Llevant a Ponent de Catalunya.

Cal apuntar-s'hi, com a mínim dos dies abans, trucant al telèfon 938 788 608 o enviant un correu electrònic a l'adreça ichnbages@infonegoci.com. Les sortides s'iniciaran sempre des de l'UPC de Manresa (av. de les Bases de Manresa, 61-73) Podeu consultar el programa complet a l'adreça <http://ichn.iec.cat/agenda.htm>.

26 de gener, de 8.15 a 20 h. **El massís del Montgrí i Pals**. Recorregut pel massís calcari del Montgrí, des d'on es poden contemplar les illes Medes, visita als aiguamolls del Baix Empordà, on desemboca el Ter, i a la platja de s'Illa Roja, de gran interès geològic.

23 de febrer, de 8.15 a 20 h. **El massís de Cadiretes i el jardí botànic Mar i Murtra de Blanes**. Recorregut per la part marítima de la comarca de la Selva per veure paisatges granítics, suredes, plantes mediterrànies de sòls silicis i penya-segats costaners. Al jardí botànic es pot veure una gran varietat de plantes, entre les que destaquen els cactus i les palmeres.

Han col·laborat en la redacció d'aquestes NOTÍCIES:

Jordi Artola, Jordi Badia, Carme Casas, Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà, Guillem Chacon, Xavier Escuté, Josep Germain, Núria Morral, Xavier Oliver, Ferran Rodà, Martí Rodríguez, Andreu Salvat, Unitat de Participació de l'Agència Catalana de l'Aigua, Florenci Vallès i Roger Vila.